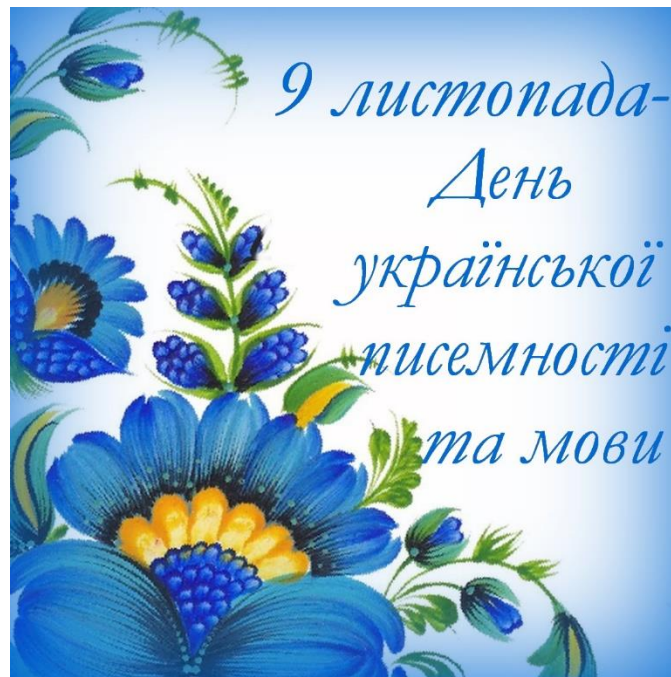

Про історичний шлях української мови розповідає Інститут національної пам'яті.

Писемність на території України-Русі (на той час держава мала столицею Київ й називалася «Русь») поширилася з **запровадженням християнства 988 року.**

Поширення релігії потребувало людей, які могли читати і переписувати богослужбові книги. Так вкорінився болгарський правопис - **абетка Кирила і Мефодія**, який прийшов разом із болгарськими богослужбовими книгами.

У XIV столітті в Болгарії відбулася правописна реформа митрополита **Євфимія Тирновського**. Євфиміїв правопис поширювався на всі країни з кириличним письмом. Він був прийнятий на українських землях і закорінився тут до початку XVII, а почасти — аж до XIX ст.

Тирновська книжна школа була тісно пов'язана з розвитком візантійської літератури. Вона характеризується в першу чергу значною релігійністю її представників у найкращих традиціях православної церкви.

1619 рік. Мелетій Смотрицький, письменник, церковний і освітній діяч Речі Посполитої створює “Граматику слов’янську”, це перший у славістиці повний курс церковнослов’янської мови в її українській редакції.

«Граматиці» Смотрицького ми маємо завдячувати введенню правил, якими і досі послуговуємося в українському правописі, зокрема, вживанням великої літери на позначення назв та імен, також використанням літер г та й, правил переносу слів та вживанням розділових знаків тощо.

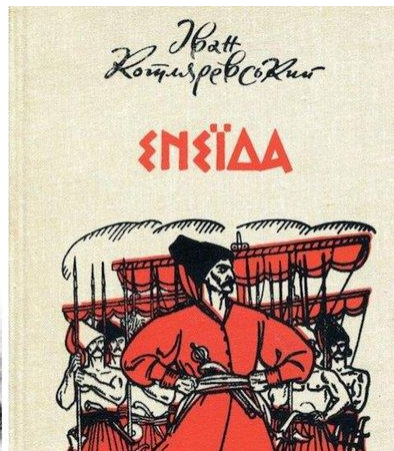

1708 — з наказу царя Петра I стародавню кирилицю замінено на нову «гражданку», а кирилицю дозволено вживати тільки для церковних видань.

Український правопис було силою приєднано до російського. Це вплинуло на українську літературу.

1798 — поява «Енеїди» Івана Котляревського. Українська жива мова остаточно стає мовою літературною.

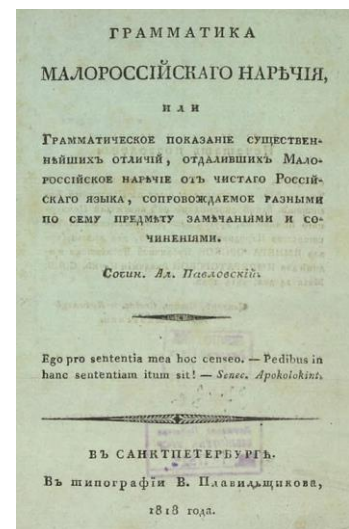

Михайло Котляревський
(1866—1935)

З появою «Енеїди» забуте і закинене під сільську покрівлю слово, наче фенікс з попелу, воскресло знову. Іван Котляревський показав, що і під грубою свитою б'ється людське серце.

1818 — виходить правопис Олександра Павловського.

Він перший пропонує фонетичний підхід до написання слів і почав передавати звук, що походить із давніх о, е, Ъ, через і. Раніше ці звуки часом передавали літерою и. Прихильниками цієї новації стали харківці, особливо **Квітка-Основ'яненко** та **Гулак-Артемовський**.

1827 — правопис Михайла Максимовича.
Він намагається максимально наблизити правопис до живої мови.

3. Утвердження принципів фонетичного правописання української мови

1830 року спробу впорядкувати правописну систему української мови зробив Михайло Максимович у праці **«Думка про малоросійську мову і правопис її»**.

Обстоював етимологічне правописання, з використанням традиц. літер рос. алфавіту **ы, и, Ъ, ъ** (ми**л**ый, сын**ъ**, л**ѣ**то).

Запровадив позначення голосного **і** етимол. літерами **ѣ, ѣ, ѣ, ѣ**, взятими з французької мови (вѣ**н**ъ, мѣ**д**ь, добрѣ**н**ь, синѣ**н**ь).

Етимологічна система Максимовича не знайшла собі прихильників у Великій Україні; зате розцвіла в Галичині, де продержалася аж до 1893 року.

М. О. Максимович.

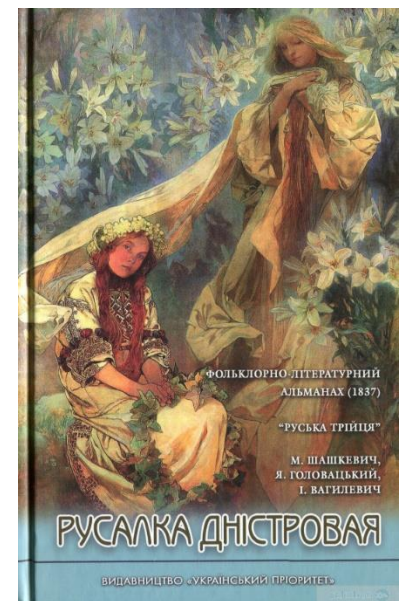
Михайло Максимович

1837 — правопис «Русалки Дністрової». Випущений Маркіяном Шашкевичем, Іваном Вагилевичем та Яковом Головацьким, альманах був повністю написаний таким правописом, який де в чому панує в українській писемності й тепер. Буква **ы** змінюється на **и**. Уперше вживаються буквосполучення **йо, ъо**. Викинуто літеру **ѣ**.

“Русалка Дністрова” це — був перший український журнал про культуру, в якому одразу все — народні пісні, авторські вірші, переклади закордонних авторів, статті з історії та оригінальні історичні документи.

“Русалка Дністрова” — перше українське медіа в Австрійській імперії.

1856 —правопис Пантелеймона Куліша.

Цим правописом написані його «Записки о Южной Руси». У 1857 виходить його «Граматика». По суті Куліш не вніс до правопису нічого нового, але зібрав і широко популяризував усе найкраще з правописів своїх попередників.

1873 — правопис київський. У письмі вперше в сучасному значенні вживається літера ї.

30 травня 1876 року, перебуваючи в німецькому місті Емсі, російський цар Олександр II підписав указ, спрямований на остаточне знищення української мови і культури.

Однією з причин видання цього документа, який в історію увійшов як **Емський указ**, був меморандум, надісланий цареві помічником попечителя Київського навчального округу М.Юзефовичем — затягим русофілом і українофобом.

«Ишь, чего хохлы захотели! Республику им подавай!...», — обурювався цар, саме в ті дні відпочиваючи у німецькому курорті

Бад Емсі.

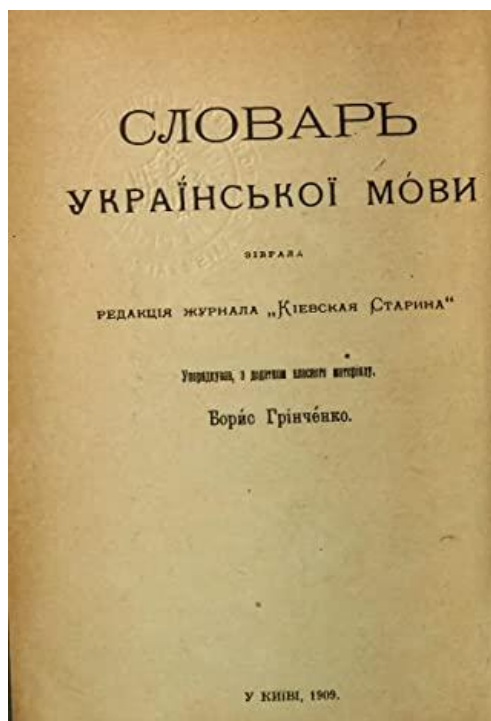
Емський указ забороняв ввозити на територію Російської імперії з-за кордону будь-які українські книги, видавати українською мовою

оригінальні твори і робити переклади з іноземних мов, тексти для нот, театральні вистави і публічні читання.

Місцевій адміністрації наказувалося посилити нагляд, щоб у початкових школах не велося викладання українською мовою, та щоб з бібліотек були вилучені українські книги українською мовою.

На підставі Емського указу було припинено видання «Киевского Телеграфа», ліквідовано Громади, звільнено ряд професорів – українців з Київського університету: Михайла Драгоманова, Федора Вовка, Миколу Зібера, Сергія Подолинського та інших.

Емський указ фактично перекреслював факт існування 25-мільйонного українського народу. Він гальмував розвиток української культури та національно-визвольного руху, хоча повністю його припинити не міг.

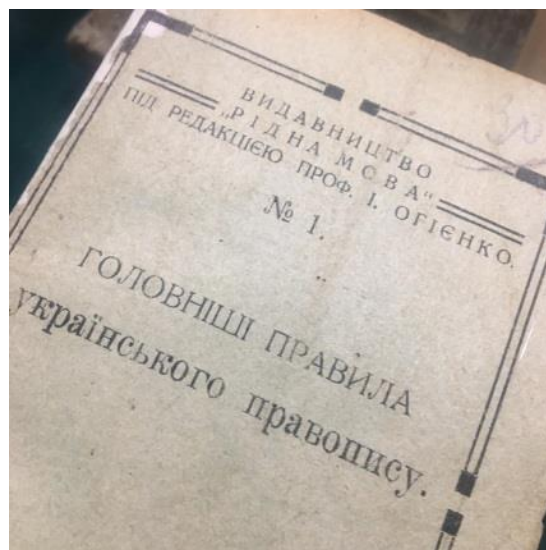

1908-1909 - вийшов «Словарь української мови» за редакцією Бориса Грінченка. Правопис цього словника був прийнятий по всіх українських редакціях та виданнях.

Цей правопис як підсумок праці письменників всього XIX століття й усього українського народу запанував в Україні.

1918-1919 — правописна система **Івана Огієнка**. Центральна Рада 1917 року доручила професорові Київського університету Іванові Огієнку скласти правила українського правопису й написати граматику для середніх шкіл. Назва видання - **«Головніші правила українського правопису»**. Це була перша закінчена система в історії українського правопису.

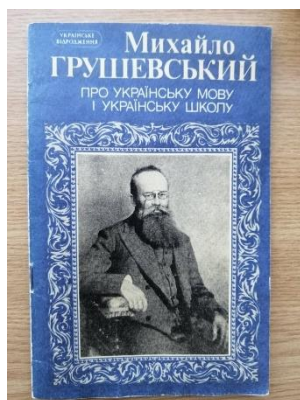
1928 — скрипниківка (харківський правопис). Правопис ухвалений 1927 році на Всеукраїнській правописній конференції в Харкові. 1928 року правопис затвердив народний комісар освіти Микола Скрипник.

22 травня 2019 року — Кабінет міністрів на своєму засіданні схвалив Український правопис у новій редакції, розроблений Українською національною комісією з питань правопису.

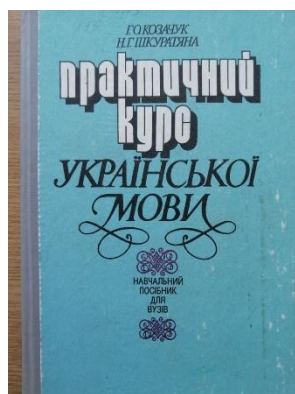
Словарь української мови.-Київ.-1996.-570 с.

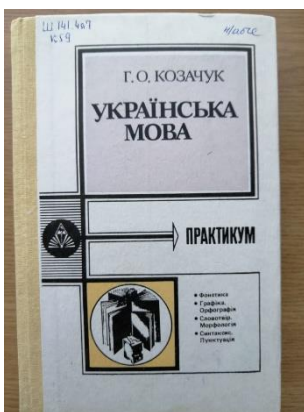
Грушевський М. Про українську мову і українську школу.-Київ.-Веселка.-1991.-46 с.

Бабич Н.Д. Основи культури мовлення: навч. посібник для студентів.-Львів.-1990.-232 с.

Козачук Г.О. Практичний курс української мови:навч.посібник для студентів/ Г.О.Козачук, Н.Г.Шкурятяна.-Київ.-1994.-367 с.

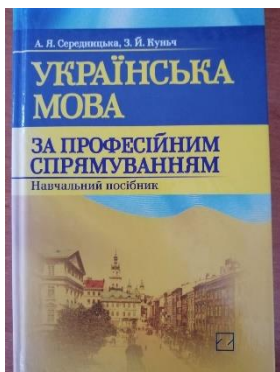
**Козачук Г.О. Українська мова:
практикум:навч.посібник.-Київ.-1991.-400 с.**

**Українська мова. Практикум: навч. посібник /
О.М.Павзяк, О.А.Сербенська, М.І.Фурдуй,
Л.Ю.Шевченко.-Київ.-1990.-224 с.**

**Корж А.В. Ділова українська мова для юристів: лекції
та комплексні завдання: навч.посібник.-Київ.-2002.-176
с.**

**Середницька А.Я. Українська мова за професійним
спрямуванням: навч.посібник/А.Я.Середницька,
З.Й.Куньч.-Київ.-2012.-215 с.**